

TAMPEREEN KAUPUNKI

ERON EDESSÄ

Lastenvalvojapalvelut

MISTÄ EROSSA SOVITAAN?

Perheoikeudelliset palvelut/Rautatienkatu 10

- ❖ 8 lastenvalvojaa
- ❖ 4 sosiaalityöntekijää (olosuhdeselvitykset oikeudelle)
- ❖ palveluohjaaja 040 8064046 (keskusteluapua vanhemmille, lapsen ääni työskenntelymalli)
- ❖ 1 sosiaalityöntekijä ja 2 ohjaajaa (valvotut/tuetut tapaamiset /Rauhanniemi) 050 5712862

Keskitetty ajanvaraus lastenvalvojille 03 56577370 ma, ti ja pe klo:9-11

Lastenvalvojen neuvonta 040 8063535 ma, ti, to ja pe klo:12-13

Eron jälkeinen perheasioiden sovittelu 040 5519296 ti klo:11.30-13.00

Esityksen sisältö

- ❖ Mistä asioista vanhemmat voivat sopia lastenvalvojan käynnillä
- ❖ Lapsen huollon määräytyminen ja huoltajuuden erot
- ❖ Lapsen asuinpaikka eron jälkeen
- ❖ Lapsen tapaamisoikeus ja vuorotteleva asuminen
- ❖ Elatusavun laskeminen
- ❖ Lastenvalvojan rooli ja tehtävät
- ❖ Vanhemmuussuunnitelma
- ❖ Eron jälkeinen perheasioiden sovittelu

Mistä asioista vanhemmat voivat sopia lastenvalvojakäynnillä

- ❖ Lapsen huoltajuudesta
 - yhteishuoltajuus/yksinhuoltajuus/yksinhuoltajuus tiedonsaantioikeudella
- ❖ Lapsen asuinpaikasta
 - äidin/isän/toisen parisuhdepuolison luona
- ❖ Lapsen tapaamisista
 - suullisesti/kirjallisesti
- ❖ Lapsen elatuksesta
 - lapsen 18-vuoteen saakka/määräaikaisesti
 - koulutusavustus

Lapsen huollon määräytyminen

- ❖ Avioliitossa molemmat vanhemmat ovat lapsen syntyessä lapsen huoltajia.
- ❖ Jos lapsen vanhemmat eivät ole naimisissa lapsen syntymähetkellä, vain äiti on lapsen huoltaja. Avioliitossa yhteishuoltajuus voidaan tehdä vanhempien välisellä sopimuksella joko neuvolassa tai lastenvalvojan luona isyyden selvittämisen yhteydessä. Yhteishuoltajuus astuu voimaan isyyden vahvistamisen jälkeen.
- ❖ Eron jälkeen voimassa oleva huoltajuus jatkuu ellei siihen tehdä muutoksia lastenvalvojan luona.
- ❖ Arkikielessä puhutaan usein yksinhuoltajuudesta, kun tarkoitetaan yksin lapsen kanssa asuvaa vanhempaa; vanhemmilla voi silti olla yhteishuoltajuus.

Lapsen huoltajuus

- ❖ Huoltaja päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, asuinpaikasta sekä henkilökohtaisista asioista
 - nimi, kansalaisuus, uskontokunta, passi, terveyden- ja sairauden hoito, päivähoito, koulutus
 - lapsen edunvalvonta (pankki- ja varallisuusasiat)
- ❖ Huoltajalla on oikeus saada tietoja lapsen asioista eri viranomaisilta
- ❖ Huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi lasta koskevissa päätöksissä
- ❖ Yhteishuoltajuudessa lapsen asuinpaikka siirtyy toiselle vanhemmalle automaattisesti, mikäli lapsen kanssa asuva vanhempi kuolee.
- ❖ Huoltajuusmuoto ei vaikuta
 - tapaamisoikeuteen (lapsen oikeus)
 - elatusvastuuseen
 - korotettuun lapsilisään
 - sosiaalietuuksiin

Lapsen asuinpaikka eron jälkeen

- ❖ Lapsella voi olla vain yksi osoite ja se koskee myös vuoroviikkoasumista.
- ❖ Lapsen asumisratkaisun vaikutukset
 - päivähoito- ja koulupiiri
 - julkinen terveydenhuolto, ym. kunnalliset palvelut
 - lapsilisä
 - asumistuki

Lapsen tapaamisoikeus

- ❖ Lapsella on oikeus tavata sitä vanhempansa, jonka luona hän ei asu vakituisesti
- ❖ Vanhemmat voivat sopia tapaamisista suullisesti tai kirjallisesti
 - arki- ja viikonlopputapaamiset, juhlapyhät, loma-ajat, tapaamiskuljetukset
- ❖ Sopimus voi olla määräaikainen tai lapsen 18-vuoteen saakka
 - lapsen ikä, harrastukset, vanhempien kotien välinen etäisyys, vanhempien vuorotyö, vanhempien välinen yhteistyö
- ❖ Erityisestä syystä tapaamiset voivat olla valvottuja tai tuettuja

Vuorotteleva asuminen

- ❖ Lapsilähtöisyys lähtökohtana, ei aikuisen halu eikä kompromissi
 - lapsen ikä, kiintymyssuhde, persoonallisuus, lapsen tahto
- ❖ Vaati vanhemmilta yhteistyötä, joustoa, sitoutumista yhteisiin pelisääntöihin
 - varusteista, kuljetuksista ja harrastuksista sopiminen
 - miten lapsen kulut jaetaan
- ❖ Vuorottelevassa asumisessa täytyy sopia myös lapsen elatuksesta
- ❖ Lasta tukevat asiat
 - vanhempien kodit lähekkäin
 - asumiseen liittyvät tilajärjestelyt
 - lupa olla yhteydessä toiseen vanhempaan
 - lupa omiin tavaroihin ja vaatteisiin

Lapsen elatus

- ❖ Elatusta maksetaan sille vanhemmalle, jonka luona lapsi asuu
- ❖ Elatussopimus voi olla määräaikainen tai lapsen 18-vuoteen saakka
- ❖ Maksetaan kuukausittain lapsen luona asuvan vanhemman tilille
- ❖ Elatusmaksun saaja päättää elatusavun käytöstä
- ❖ Elatussopimus on indeksiin sidottu
- ❖ Elatussopimus on ulosottokelpoinen asiakirja

Elatusavun laskeminen/Lapsen tarve

- ❖ Käytämme oikeusministeriön ohjeistusta (v.2007)
- ❖ Lapsen elatuksen tarve koostuu yleisistä ja erityisistä kustannuksista
 - Yleiset kustannukset lapsen iän mukaan (ravinto, vaatteet ja jalkineet, henkilökohtainen hygienia, puhelin, tietokone, vähäiset terveydenhoito- ja lääkekulut, vähäiset koulutusmenot ja harrastusvälineet/menot, taskuraha)
 - ❑ 0-6 vuotta 299 e, 7-12 vuotta 348 e, 13-17 vuotta 460 e
 - Erityiset kustannukset
 - ❑ osuus lähivanhemman asumiskustannuksista, päivähoitokulut, koululaisen aamu- ja iltapäiväkerho, koulutuskustannukset, erityisestä harrastuksesta aiheutuvat kulut, vakuutusmaksut, erityiset terveydenhoitokustannukset
- ❖ Lapsen tarpeesta vähennetään lapsilisän osuus pois

Elatusavun laskeminen/Vanhempien elatuskyky

- ❖ Vanhempien elatuskyky arvioidaan suhteessa lapsen tarpeeseen
- ❖ Elatuskykyä laskettaessa nettotuloista vähennetään seuraavat asiat
 - yleiset elinkustannukset (600e yksin asuva/505e avo-/avioliitto)
 - asumiskustannukset
 - erityiset terveydenhoitokustannukset
 - lasten tapaamisista aiheutuvat matkakustannukset (121 e omavastuu)
 - oman auton käyttö ja muut työmatkakustannukset
 - opintolainan korot + lyhennykset
 - muu elatusvastuu
 - luonapitovähennys (7yötä vähintään)

Vanhemman puutteellinen elatuskyky

- ❖ Vanhemman elatuskyky voi olla 0 e tai alentunut esim. työttömyyden tai sairauden vuoksi
- ❖ Työttömien kohdalla elatusmaksu määräytyy vähintään työttömyyspäivärahojen lapsikorotusten mukaisesti
- ❖ Kela maksaa elatustukea elatusvelvollisen puutteellisen maksukyvyn perusteella joko kokonaan tai osittain
 - täysimääräinen elatustuki on 156.39 e/kk
- ❖ Elatustukea saa hakea kelasta vain lastenvalvojalla vahvistetun elatussopimuksen tai käräjäoikeuden päätöksen perustella

Lastenvalvojan rooli sopimusneuvottelussa

- ❖ laatii yhteistyössä vanhempien kanssa lasta koskevat sopimukset
 - Vanhemmat ovat sopijaosapuolia
 - lastenvalvoja ei toimi vanhempien välittäjänä
 - lastenvalvoja ei päättä sopimusten sisällöstä
- ❖ määrittelee vanhemman maksukyvyttömyyden elatussopimusta laadittaessa
- ❖ varmistaa, että kumpikin vanhempi ymmärtää sopimuksen sisällön ja lainvoimaisuuden
- ❖ vahvistaa lapsen sopimukset

Lastenvalvojan tehtävä sopimusneuvottelussa

- ❖ antaa vanhemmille informaatiota lapsen oikeuksista ja vanhempien velvollisuuksista sekä erilaisista sopimusmahdollisuuksista
- ❖ luoda neutraali ja yhteistyöhaluinen ilmapiiri keskustelulle
- ❖ kuunnella ja kohdella vanhempia tasapuolisesti
- ❖ nostaa neuvottelussa esille lapsen näkökulma ja lapsen edun toteutuminen
- ❖ jäsentää esiin tuotuja ongelmia, määritellä niitä uudelleen ja etsiä uusia ratkaisuvaihtoehtoja

Vanhemmuussuunnitelma

- ❖ Sosiaali- ja terveysministeriössä Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE) kehitetty tuki ja apuväline eron jälkeiseen vanhemmuuteen.
- ❖ Vanhemmuussuunnitelma on vanhempien yhteinen työväline (kysymyksiä lapsen arjesta, mistä on hyvä sopia).
- ❖ Vanhemmat voivat sen avulla laatia suunnitelman siitä, miten lapsen arki järjestetään eron jälkeen.
- ❖ Vanhemmuussuunnitelma ei ole juridinen asiakirja, joka toimitetaan viranomaisille tai jonka toteutumista viranomaiset kykenisivät valvomaan.

Eron jälkeinen perheasioiden sovittelu

- ❖ Tarkoitettu eronneille vanhemmille, joilla on erilainen näkemys lapsen arkeen, lomiin, yhteisen vanhemmuuden pelisääntöihin liittyvissä asioissa
- ❖ Vanhemmat saavat apua ja tukea keskinäisiin neuvotteluihinsa tilanteissa, joissa omat yritykset ovat saattaneet kääntyä riitelyksi ja joutua umpikujaan tai puhevälejä ei ole
- ❖ Tavoitteena on riittävän hyvä yhteistyövanhemmuus, ei vastakkainasettelu vanhempien välillä
- ❖ Kaikki aikuiset kuuluvat lasten puolueeseen
- ❖ Sovittelu kohdistuu lapsen parhaan konkretisointiin, ei vanhempien parisuhteen käsittelyyn

Miten sovittelu etenee?

- ❖ Vanhemmat tavataan ensin erikseen ns. erilliskäynnillä
- ❖ 1-4 yhteistä sovittelutapaamista
- ❖ Sovittelun päätteeksi on mahdollista tehdä lastenvalvoja-sovittelijan luona viralliset sopimukset
- ❖ Mahdollisuus jälkitapaamiseen

❖ Mikään ei ole liian vähäpätöinen asia soviteltavaksi, jos se auttaa vanhempia pääsemään yhteiseen näkemykseen lapsen asioista